ಅಹಿಂತಕ

(ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ)

ಶ್ರೀನಂದ

ಮಿತ್ರಮಂಡಳಿ

ಮಂಗಳೂರು

೧೯೩೪

ಬೆಲೆ: ಮೂರಾಣೆ

ಅಹಿಂತಕ

[ಕೌಂಟ್ ಲೀಯೋ ಟಾಲ್ಸಟಾಯ್ ಇವರು ಬರೆದ **ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ** (Twenty-three Tales) "ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಏತರಿಂದ?" (What Men Live By) ಎಂಬುದೊಂದು ಕಥೆಯಿರುವುದು. ಈ ಕಥೆಯ ದೃಶ್ಯರೂಪಕವೊಂದೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವೆರಡರ ಆಧಾರದಿಂದ ಈ ಚಿಕ್ಕ ದೃಶ್ಯವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.]

ಪಾತ್ರವರ್ಗ

ಅಹಿಂತಕ . . . . . ಪದಭ್ರಷ್ಟ ಯಮಕಿಂಕರ

ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ . . . . ಸಮಗಾರ

ನಾಗಮ್ಮ . . . . . . ಅವನ ಹೆಂಡತಿ

ಭಾಗು . . ಅವರ ಆರೇಳು ವರ್ಷದ ಮಗಳು

ದೊರೆ, ಸೇವಕ, ಸಾಕುತಾಯಿ, ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು.

ಅಯಂತಕ

ದೃಶ್ಯ ೧

[ಸಮುಗಾರ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಗುಡಿಸಲಿನ ಒಳ ಭಾಗ. ನಟರಂಗದ ಹಿಂದುಗಡೆ ಕಾಣಿಸುವ ಗೋಡೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬಾಗಿಲು ಇದೆ. ನಟರಂಗದ ಬಲಗಡೆ— ಒಲೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳು ಮೊದಲಾದುವು ಇವೆ. ಎಡಗಡೆ— ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುವ ತಟ್ಟಿಯ ಬಾಗಿಲೊಂದಿದೆ. ಅದರ ಎದುರು ಒಂದು ಹರಕು ಚಾಪೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಸಮುಗಾರಿಕೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳಿವೆ. ಕೋಣೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೂಗ ಹಾಕಿದ ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಹರಕು ವಸ್ತ್ರಗಳು ನೇತಾಡುತ್ತವೆ. ಎದುರಿನ ಗೋಡೆಯಲ್ಲೊಂದು ಚಿಮಣಿ ದೀಪ ಮಿನುಗುತ್ತಿದೆ.

ತೆರೆ ಮೇಲೇಳುವಾಗ ನಟರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ಮಿಂಚು, ಗುಡುಗು, ಮಳೆಯ ಆರ್ಭಟ.

ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡದಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಗಮ್ಮ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಎಡದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು, ಕೊಡವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ನೆಲದ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಹೊರಗಿನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂಗುತ್ತಾಳೆ—]

ನಾಗಮ್ಮ— ಭಾಗೂ! . . . . ಭಾಗೂ!

(ಹೊರಗಿನಿಂದ)— ಓ೦೦೦ . . . . ಬಂದೆ ಅಮ್ಮಾ ಬಂದೆ!

ನಾಗಮ್ಮ— ಬೇಗ ಬಾ ಅಮ್ಮ! ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಬೇಕು.

(ಹೊರಗಿನಿಂದ)— ಬಂದೆ ಅಮ್ಮಾ, ಬಂದೆ!

ನಾಗಮ್ಮ— ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದೀತು. ಜಾಗ್ರತೆ!

(ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಳು. ಬಾಗಿಲಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ **ದೊಡ್ಡ** ಹೊರೆಯೊಂದು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರುವುದು. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಆರೇಳು ವರ್ಷದ **ಚಿಕ್ಕ** ಬಾಲಿಕೆಯೊಬ್ಬಳು ಇರುವಳೆಂದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನಂತರ ಭಾಸವಾಗುವುದು. ಭಾಗು 'ಉಸ್ಸಪ್ಪಾ' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೊರೆಯನ್ನು ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹಾಕುವಳು.)

ನಾಗವ್ವ— ನೋಡು ಮಗು, ಬೇಗ ಒಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸು. ಅವರು ಪೇಟೆಯಿಂದ ಬರುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು.

(ಭಾಗು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೂತುಕೊಂಡು, ಒಂದೊಂದೇ ಗೆಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದು 'ಉಸ್ಸಪ್ಪಾ' 'ಅಮ್ಮಯ್ಯಾ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ತುಂಡುಮಾಡಿ ಬೆಂಕಿ ಉರಿಸ ತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ. ನಾಗವ್ವ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಒಂದು ಹರಕು ಅಂಗಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ತೊಡಗುತ್ತಾಳೆ.)

ಭಾಗು— ಉಸ್ಸಪ್ಪಾ! . . . . ಅಮ್ಮಾ!

ನಾಗವ್ವ— ಏನು?

ಭಾಗು— ಅಪ್ಪ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದದ್ಯಾಕಮ್ಮ?

ನಾಗವ್ವ— ನಿನಗೂ ನನಗೂ ವಸ್ತ್ರ ತರಲಿಕ್ಕೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ನೋಡು, ಇದ್ದ ಸೀರೆಯೊಂದು ಹರಿದು ಚೂರು ಚೂರಾಗಿದೆ. ನಿನಗೂ ಅಂಗಿಯಿಲ್ಲ. ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೂ ಬಟ್ಟೆಯಿಲ್ಲ.

ಭಾಗು— ಉಸ್ಸಪ್ಪಾ! . . . . ಅಮ್ಮಾ, ಹಾಗಾದರೆ ಅಪ್ಪನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಸ್ತ್ರ ತರುವುದಿಲ್ಲವೇಕೆ? ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಅವನು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋದದ್ದು, ಈಹೊತ್ತೇ.

ನಾಗವ್ವ— ಹುಚ್ಚೀ! ವಸ್ತ್ರ ತರಬೇಕಾದರೆ ಹಣ ಬೇಡವೇ? ನಮ್ಮಂಥ ಬಡವರ ಹತ್ತಿರ ಹಣವೆಲ್ಲಿ? ಅವರು ಇಡೀ ದಿವಸ ದುಡಿದುದೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಯಿತು. ಬಡವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಕಡಮೆ. ಅವರ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು. ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾಯಿ ಸಂತೆಗೆ ಹೋದಂತೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಭಾಗು— ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಅಪ್ಪನ ಹತ್ತಿರ ಹಣವುಂಟೇ?

ನಾಗಮ್ಮ— ಹೌದು, ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕಾಸಿಗೆ ಕಾಸು ಕೂಡಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಬಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಅದು ಕೂಡ ಅವರು ಹೋಗುವಾಗ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದಿಲ್ಲ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.

ಭಾಗು— ಯಾರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಮ್ಮಾ?

ನಾಗಮ್ಮ— ಹುಚ್ಚೀ! ಅವರು ಊರವರಿಗೆ ಜೋಡು, ಪಾಪಾಸು, ಬೂಟೀಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರಲ್ಲವೇ? ಅವರಲ್ಲನೇಕರು ಇನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಮಜೂರಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ. (ಅರ್ಧ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ಅದು ಕೂಡ ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೆ! ಇವರಾದರೋ ಶುದ್ಧ ಬೆಪ್ಪರು. ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಮಜೂರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಲ್ಲದಂಥ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಬೇಗ ಮೋಸಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಕೊಡುವವರೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸುಮಾರು ಏಳೆಂಟು ರೂಪಾಯಿಯಾದರೂ ಆಗಬೇಕು. ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪವೇ? ಇನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಸಾಕು.

ಭಾಗು— (ತೋರವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆತುಂಡಿನೊಡನೆ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಾ) ಅಮ್ಮಯ್ಯಾ! ತುಂಡಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಇದೆ!

ನಾಗಮ್ಮ— ಸಾಕು, ಭಾಗು! ಬೆಂಕಿ ಹಿಡಿಯಿತಲ್ಲವೇ?

ಭಾಗು— ಹೌದಮ್ಮಾ.

ನಾಗಮ್ಮ— ಹಾಗಾದರೆ ಸಾಕುಮಾಡು . . . . . ಭಾಗು, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ ಎಷ್ಟು ಉಳಿದಿದೆ ನೋಡು. ಅವರು ಈಗಲೇ ಬರುವರು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಾ ಒಂಭತ್ತು ಮೈಲು ದೂರದಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗಿಷ್ಟು ಅನ್ನ ಹಾಕುವುದು ಬೇಡವೇ?

(ಭಾಗು ಅನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಅದರ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದು, ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ನಾಗಮ್ಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ.)

ನಾಗಮ್ಮ—ಅಷ್ಟೆಯೋ, ಹೂಂ! ಇರಲಿ. ಅಷ್ಟು ಸಾಕು. ಅವರೇನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಬಹುದು. ಹೂಂ ಅಲ್ಲೇ ಇಡು. (ಭಾಗು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವಳು.) ಅಲ್ಲಿ ಕಸಗುಡಿಸಿ ಬಟ್ಟಲನ್ನೂ ಇಡು, ಮಗು. (ಭಾಗು, ಬಹಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವಳು.) . . . . . ಅವರು ಪೇಟೆಗೆಂದು ಹೊರಟಾಗಲೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು ಉಂಟು. ಆದರೂ ಅವರು ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಯೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ, ದೇವರ ದಯೆಯಿಂದ, ಕಾಲಿಡದಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೇದಿತ್ತು.

ಭಾಗು—(ತಂದೆಗೋಸ್ಕರ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟಲನ್ನಿಟ್ಟು, ಹೊರಗಿನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತ) ಅಮ್ಮ, ಅಪ್ಪ ಬಂದ! ಅಪ್ಪ ಬಂದ, ಅಗೋ! (ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ತಾಯಿಯ ಬಳಿಗೆ, ಒಮ್ಮೆ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಳು) ಆದರೆ, ಅಮ್ಮಾ ಅಪ್ಪ ಒಬ್ಬನೇ ಬರಲಿಲ್ಲ!

ನಾಗಮ್ಮ—(ಥಟ್ಟನೇ ಎದ್ದು) ಏನು? ಏನು?

ಭಾಗು—ಬೇರೆ ಯಾರೋ ಇರುವರು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಯಾರು? ಯಾರೆಂದು ನೋಡು.

ಭಾಗು—ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಮೇಲೆ ವಸ್ತ್ರವೇನೂ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ತಿರುಪೆಯವನಂತೆ ಕಾಣುವನು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಏನು, ತಿರುಪೆಯವನೇ?

ಭಾಗು—ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ! ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೋ ಬಡವನಾಗಿರಬೇಕು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹೊಸತಾಗಿ ಕೊಂಡ ಬಟ್ಟೆ ಇದೆಯೋ ನೋಡು.

ಭಾಗು—ಇಲ್ಲ ಅಮ್ಮಾ, ಇಲ್ಲವೆಂದೇ ಕಾಣುವುದು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಏನು? ಬಟ್ಟೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಸರಿ ಆಯಿತು. (ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನೋಡಿ)

ನಾನು ನೆನಸಿದಂತಾಯಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಕುಡಿಕರೊಡಗೂಡಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿರಬೇಕು, ಬಟ್ಟೆಗಳ್ಳ. (ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ದುಃಖದಿಂದ) ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸುರಿಸಿದ ಬೆವರು ಇಂದು ಸೇಂದಿಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಪ್ರಾರಬ್ಧ! (ಗಂಡನ ಮೇಲೇರುತ್ತಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿ) ಹೋಗು ನೀನು, ಕೂಡಲೇ ಹೋಗಿ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡು!

ಭಾಗು— ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳಮ್ಮ. ಅಪ್ಪನ ಕೂಡೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗುವೆನು.

ನಾಗಮ್ಮ— ನಾನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ? ಅವರು ಕುಡಿದು ಬಂದುದನ್ನು ನಿನಗೆ ನೋಡಬೇಕೇ? ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಮಲಗು.

ಭಾಗು—(ಅಳುವ ಧ್ವನಿಯಿಂದ) ಈ ಹೊತ್ತು ಇಡೀ ದಿನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವಮ್ಮಾ!

ನಾಗಮ್ಮ— ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಮಂಗ? ಏನು ಬೆನ್ನು ತುರಿಸುತ್ತದೋ?

ಭಾಗು—(ಉಕ್ಕಿ ಬರುವ ಅಳುವಿನಿಂದ) ಇಲ್ಲಮ್ಮಾ, ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. (ಎಡದಿಕ್ಕಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ನಾಗಮ್ಮ—(ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕೊಠಡಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು) ಪ್ರಾರಬ್ಧ! ಹಗಲಿರುಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಅರೆ ಉಪವಾಸದಿಂದ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿ ಗಳಿಸಿದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಸು ಕೊನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಇದಕ್ಕೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಕುಡಿಕರನ್ನು ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೇ?.... ಬರಲಿ, ಬರಲಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ! (ಒಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಬಾಗಿಲು ಮೆಲ್ಲಗೆ ತೆರೆಯಲ್ಪಡುವುದು. ತ್ಯಾಂಪನು ಹಿಂದುಗಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಬರುವನು.)

ತ್ಯಾಂಪ— ಬಾ, ಗೆಳೆಯ ಬಾ . . . . ಒಳಗೆ ಬಾ!

(ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬರುವನು. ಬಹಳ ಸೊಗಸಾದ ಮೈಕಟ್ಟು. ಬಿಳೀ ಮೈ ಬಣ್ಣ. ತ್ಯಾಂಪನು ಹೊದಿಸಿದ್ದ ಹರಕು ಬಟ್ಟೆಗಳು ಮೈಮೇಲಿವೆ. ಬಂದವನೇ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಯಲ್ಲೇ ಮುಖ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ನಾಗವ್ವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಉಪಚರಿಸಬಹುದೆಂದು ತ್ಯಾಂಪನಿಗೆ ಶಂಕೆ)

ತ್ಯಾಂಪ— ನಾಗೂ . . . . (ನಾಗವ್ವ ಸುಮ್ಮನಿರುವಳು) . . . . ಬಾ, ಗೆಳೆಯಾ, ಒಳಗೆ ಬಾ. ಇಲ್ಲಿ ಒಲೆಯ ಬಳಿ ಬೆಚ್ಚಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊ. (ಒಂದು ಹರಕು ಚಾಪೆಯನ್ನು ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಯುವಕನನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ) ಹೊರಗೆ ಗಾಳಿಮಳೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವಾಸಿ . . . . ಇನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಯ ವಿಚಾರ. ಹಸಿವಾಗಿದೆ— ನಾಗೂ, ನಮಗೇನಾದರೂ ಅನ್ನ ಉಳಿದಿಲ್ಲವೇ?

ನಾಗವ್ವ— ಅನ್ನವೇ? ಅನ್ನ ಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಸೀರೆ ಮೊದಲು ಕೊಡಬೇಕು. ಸೀರೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದವರಲ್ಲವೇ ನೀವು?

ತ್ಯಾಂಪ— ಇರಲಿ, ನಾಗೂ, ಅದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಈಗ ಬೇಡ. ಅದರ ವಿಷಯ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬಹಳ ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆ. ಸೀರೆಯನ್ನು ಇಂದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾಗವ್ವ— ಯಾಕೆ?

ತ್ಯಾಂಪ— ಅದನ್ನು ಆ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವೆನಂತೆ. ನಮಗೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ಹಾಕು.

ನಾಗವ್ವ— ವಸ್ತ್ರ ತರಲು ಹೋದವರು, ಇಡೀ ದಿನ ತಿರುಗಿ, ಬರಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಬಂದಿರೆಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿ.

ತ್ಯಾಂಪ— ಈಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆ? ಹೂಂ, ಆಗಲಿ . . . . ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ದೂಮಣ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಅವನಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ಪಾಪದ ಪ್ರಾಣಿ, ಅವನಲ್ಲಿ ಎರಡು

ಕಾಸು ಕೂಡ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಅರೆ ಉಪವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅಂಥವನ ಹತ್ತಿರ ಈಗಲೇ ಹಣ ಕೊಡೆಂದು ಹೇಗೆ ಬಲತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು? ಹಾಗೆಯೇ ಹೋದೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಇಲ್ಲ. ಆ ಶಾಲೆ ಹುಡುಗನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವನಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾ ಎಂದನು. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಕಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ನಾಲ್ಕೈದು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ಬಡ ಸಮಗಾರನ ಮೇಲೆ ಯಾರಿಗೆ ನಂಬಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಹಾಗಾಗಿ ಬರಿ ಕೈಯಿಂದ ಬರಬೇಕಾಯಿತು . . . . ಇರಲಿ, ನಾಗೂ, ನಮಗಿಷ್ಟು ಅನ್ನ ಹಾಕು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡುವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವೆಲ್ಲಿ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಇದೋ ಇಲ್ಲಿದೆ. (ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವನು.)

ನಾಗಮ್ಮ—(ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ) ಇದು ನೀವು ಕೊಂಡುಹೋದಷ್ಟಿಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಂಪ—ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಾಯಿತು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಯಾವುದಕ್ಕೆ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಸ್ವಲ್ಪ ಸೇಂದಿಗೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—ನಾನು ಎಣಿಸಿದಂತೆಯೇ . . . . ಈಗ ನಿಮಗೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಬೇಕೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇಡೀ ದಿನ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಆಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಹೋದ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬೇಸರವಿತ್ತು. ಗಾಳಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆನೆನೆದು ಜೀವವೇ ಬೇಡವೆಂಬ ಹಾಗಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಯೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡಿದೆ· ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ, ನಾಗೂ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ.

ನಾಗಮ್ಮ—ತಿಳಿಯಿತು. ಎಷ್ಟು ಕುಡಿದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದುದರಿಂದ, ಏನೋ ಅಮಲು ಇಳಿದಿರ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಕುಡಿಕರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ.

ತ್ಯಾಂಪ—ನನಗೋ? ಹಾಗೇ ಮಾಡು ನಾಗೂ, ಬೇಸರವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬಡವನಿಗೆ . . . .

ನಾಗಮ್ಮ—ಸುಮ್ಮನಿರಿ. ಪೇಟೆಯಿಂದ ವಸ್ತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆಂದು ಹೋದ ನೀವು, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕುಡಿಕರನ್ನೆಲ್ಲ ಗಂಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ, ಅಲ್ಲವೇ? ಚೆನ್ನಾಯಿತು, ಇರಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ನಿಮಗೇ ಚಂದ.

ತ್ಯಾಂಪ—ನಾಗೂ, ಸುಮ್ಮನಿರೇ. ಸುಮ್ಮನೆ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆ ಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಡ.

ನಾಗಮ್ಮ—ನಾನು ನಾಲಗೆ ಬೆಳೆಸುವವಳೇ? ನೀವು ಮಾತ್ರ ಒಳ್ಳೇ ಸಂಭಾವಿತರು. ಏನೂ ಆಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ತಪ್ಪೆಲ್ಲ ನನ್ನದು ಅಲ್ಲವೇ? ಆದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಕಿಯೆಲ್ಲ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟ ಅನ್ನವೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗಿಗೂ ಕೂಡ ಉಪವಾಸ ಹಾಕಿ ಇಟ್ಟ ಅನ್ನ. ಅದನ್ನು ಕುಡಿ ಕರಿಗೆಲ್ಲ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ನಾನೇನು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ತಿಳಿಯಿತೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ನಾಗೂ, ಹೊತ್ತು ಮೀರಿತು. ಇನ್ನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸೇ. ಈ ಬಡವನಿಗಾದರೂ ಇದ್ದ ಅನ್ನ ಹಾಕು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಏನು? ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೇ? ನನ್ನ ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ? ಆಗಲಿ, ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಗಳಿಸಿದ

ನಾಲ್ಕು ಕಾಸಿನ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವಾದರೆ ನನಗೆ ಈ ಮನೆ ಯಾಕೆ? ಈ ಹರಕು ಸೀರೆಯನ್ನು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷವನ್ನೂ ಕಳೆಯಬೇಕೇ? ಹೊಸ ಸೀರೆಗಾಗಿ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ಕತ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಇರಲಿ. ನಾನು ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಬ್ಬಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹೊರುವೆನು. ನೀವೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಕೂಡಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. (ಯುವಕನ ಹತ್ತಿರ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಏ, ಕೋಣ! ಅದನ್ನು ಇತ್ತ ಕೊಡು!

(ಆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಾನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ರಭಸದಿಂದ ಹೋಗುವಳು. ಆದರೆ ತ್ಯಾಂಪನೂ ಆ ಯುವಕನೂ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತು ಯುವಕನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳು.)

ನಾಗಮ್ಮ— ಏ! ಕುಡಿದು ನಿನಗೆ ಅಮಲೇರಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲು ಕಾರಣವೇನೋ? (ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ) ನೀನೊಬ್ಬ ಕಳ್ಳಕೊರವನಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಬಾಯಿ ಬಿಡಲು ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. (ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಯುವಕನ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿದು ಅವನನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಾ) ಎಲ ಇದೇನು? ನೀನೊಬ್ಬ ಭಿಕ್ಷುಕನಂತೆ ಕಾಣುವೆ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಮೈ ಬಣ್ಣ ನೋಡಿದರೆ ನೀನು ಉತ್ತಮ ಕುಲದವನಂತೆ ಇದ್ದಿ. ಯಾರೋ ನೀನು? . . . . ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದದ್ದೋ? (ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ) ಏನು, ನಿನಗೆ ನಾಲಿಗೆಯಿಲ್ಲವೋ? ಮೂಕನೇ ನೀನು?

ತ್ಯಾಂಪ— ಅವನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಿನಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೂ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಗಮ್ಮ— ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು? ಎಲ್ಲಿ?

ತ್ಯಾಂಪ— ಮಾರ್ಗದ ಬದಿ ಆ ಪಂಜುರ್ಲಿಯ ಗುಡಿಯಿಲ್ಲವೇ? ಅದನ್ನು ಹಾದು ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಅದರ ಹತ್ತಿರ ಏನೋ ಬಿದ್ದಿರು

ವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ. ಇವನು ಕಂಡುಬಂದನು. ಬತ್ತಲೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನು. ಜಡಿಮಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾರೋ ಪೋಲಿಗಳು ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೋಚಿಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಯಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆನು. ಅವನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬಹುದೆಂದು ಎಣಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಾನೇ ಮಾಡಿದೆನೆಂದು ಊಹಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನು ಎಂದು ಹೆದರಿದೆನು. ಇಂತಹ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರಿತು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಒಬ್ಬ ಬಡಪಾಯಿಯನ್ನು ಸಾಯಬಿಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ—ಎಂದು ಮರುಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆನು. ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಉಡಿಸಿದೆನು. ಅವನನ್ನು ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೇಗ ಬೇಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆನು. ಅರ್ಧ ದಾರಿ ನಡೆದ ಮೇಲೆ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೇತನ ವುಂಟಾಯಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಆವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಲು ಹವಣಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅವನು ಬಾಯಿಯೇ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ . . . . ಅಷ್ಟೇ.

ನಾಗಮ್ಮ—(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಯುವಕನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ) ನೋಡಿ, ಅವನ ಮೈ ಬಣ್ಣವು ಎಷ್ಟು ಬಿಳುಪಾಗಿದೆ! ದೊಡ್ಡ ಕುಲದವನಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಜಡಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದನೇ? ಪಾಪ. ಜೀವದಿಂದ ಬದುಕಿದ್ದೇ ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಎಷ್ಟು ಬಳಲಿರುವನೋ ಏನೋ! ಅವನಿಗೆಷ್ಟು ಹಸಿವೆಯಾಗಿದೆಯೊ . . . . ದಾರಿ ಬಿಡಿ, ಹೂಂ. ನೋಡಿ, ಅವನ ಮೈಮೇಲಿಂದ ಆ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ. ಈ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಅವನ ಮೈಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಜ್ಜಿ ಬಿಡಿ. (ತ್ಯಾಂಪನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವನು. ಅವಳು ಒಂದು ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಪಾನಕವನ್ನು ತಂದು ಯುವಕನಿಗೆ ಕೊಡುವಳು.) ನೋಡು, ಇದನ್ನು ಕುಡಿ. ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಾಯಾಗುವುದು.

(ಯುವಕನು ಅವಳ ಕೈಯಿಂದ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಹಾಕುವನು. ಮುಖವನ್ನೆತ್ತಿ ಅವಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವನು. ನಾಗಮ್ಮ

ಚಕಿತಳಾಗಿ ಅವನನ್ನೇ ಎವೆ ಇಕ್ಕದೆ ನೋಡುವಳು. ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮೆಲ್ಲಗೆ ತ್ಯಾಂಪನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಸರಿಯುವಳು. ಅವಳು ಪುನಃ ಮಾತ ನಾಡುವಾಗ ಅವಳ ಸ್ವರವು ಕಂಪಿಸುವುದು.)

ನಾಗಮ್ಮ— ನೋಡಿ! ನೋಡಿ! ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ! . . . . ನೋಡಿದಿರಾ ಅವನನ್ನು?

ತ್ಯಾಂಪ— ಯಾರನ್ನು ನೋಡುವುದು, ನಾಗೂ?

ನಾಗಮ್ಮ— ಅವನನ್ನು! ಆ ಬಟ್ಟಲನ್ನು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವಾಗ ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ನಕ್ಕನು! ಮನುಷ್ಯರಾದವರು ಈ ರೀತಿ ನಕ್ಕುದನ್ನು ನಾನು ಈವರೆಗೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಕ್ಕಾಗ ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರೇ ಹೊಳೆದಂತೆ ಕಾಣಿಸಿತು . . . . ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಂಪ— ಏನು ಹುಚ್ಚು, ನಾಗು! ಅವನು ಎಂಥವನೇ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಈ ರಾತ್ರಿ ಉಪವಾಸ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಾಗಮ್ಮ— ಇಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಂಪ— ಹಾಗಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಮೊದಲು ಅನ್ನವನ್ನಿಕ್ಕು.

ನಾಗಮ್ಮ— ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ನೀವೇ ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸಿ. ನೋಡಿ ಆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ತ್ಯಾಂಪ—(ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾ) ಗೆಳೆಯಾ, ಇಕೋ. ಸ್ವಲ್ಪ ಉಣ್ಣು.

(ಯುವಕನು ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ. ಗಂಡಹೆಂಡಿರಿಬ್ಬರು ಅವನು ಉಣ್ಣುವುದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ—)

ನಾಗಮ್ಮ—(ತ್ಯಾಂಪನ ಹತ್ತಿರ, ಯುವಕನಿಗೆ ಕೇಳಿಸದಂತೆ) ಅನ್ನವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿತು. ನೀವು ಬೆಳಗಿಂದ ಉಪವಾಸವಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಮರೆತೆನು. ನೆರೆಮನೆಯ ಸಿದ್ಧಕ್ಕನಲ್ಲಾದರೂ ಅನ್ನ ಉಳಿದಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ

ಸ್ವಲ್ಪ ತರುತ್ತೇನೆ. (ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗೆ ನೋಡುವಳು. ಅಲ್ಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಿಂತು) ನನಗೆ ಇಂದು ಏನೋ ಆಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನು ನೋಡಿದಂದಿನಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ತಳಮಳ ವುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ಕಗ್ಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಕಾಲಿಡಲು ಧೈರ್ಯವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬರುವಿರಾ? ಅವನ ವಿಷಯ ಇನ್ನೇನೂ ವ್ಯಾಕುಲಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರಲಿ. (ತ್ಯಾಂಪನು ಅವಳಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವನು.) ಏನು ಕತ್ತಲು ಹೊರಗೆ! ಸೂಟಿ ಹಚ್ಚಲೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಬೇಡ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ದಕ್ಕನ ಮನೆಯ ದಾರಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಲ್ಲವೇ? . . . . ಇಗೋ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿ!

(ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುವರು. ಯುವಕನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ಭಾಗು—(ಒಳಗಿನಿಂದ) ಅಮ್ಮಾ! ಅಮ್ಮಾ! ಅಪ್ಪಾ! ಅಪ್ಪಾ!

(ಭಾಗು ತನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಯುವಕನನ್ನು ನೋಡಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತಾಳೆ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಚಾಚು ತ್ತಾಳೆ. ಅವನು ಆ ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹಿಡಿದು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವಳು ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಅವನ ಭುಜದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಹಾಯಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ನಟರಂಗದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲು ಹರಡುತ್ತದೆ.)

ದೃಶ್ಯ ೨.

[ಕೆಲವು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನಟರಂಗದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಬೆಳಕಾಗುವುದು. ಮೊದಲಿನದೇ ದೃಶ್ಯ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಸಂದುಹೋಗಿದೆ. ತ್ಯಾಂಪನು ತನ್ನ ಸಮಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವನು. ನಾಗಮ್ಮ ತನ್ನ ಮನೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗಿರುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಅನಂತರ—]

ನಾಗಮ್ಮ—ಓ, ಇನರೇ!

ತ್ಯಾಂಪ—ಏನೇ ನಾಗೂ?

ನಾಗಮ್ಮ—ಈ ಹೊತ್ತು ಯಾವ ದಿನವೆಂದು ಗೊತ್ತೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಯಾಕೆ? ಶನಿವಾರವಲ್ಲವೇ?

ನಾಗಮ್ಮ—ಅದಲ್ಲ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು.

ತ್ಯಾಂಪ—ಮತ್ತೇನನ್ನು?

ನಾಗಮ್ಮ—ಅಹಿಂತಕನನ್ನು ನೀವು ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಂದಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಂದು ವರ್ಷವು ಆಯಿತು. ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ನೆನಪಿಲ್ಲದೆ ಏನು? ಆ ದಿನ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುದಿನ ನಮಗೆ. ನಮ್ಮ ಅಹಿಂತಕನಷ್ಟು ಚುರುಕು ಕೆಲಸದವನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಕಲಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅವನ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ತುದಿ ಮೊದಲು ಇಲ್ಲ. ಅವನ ಹೆಸರು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಅವನು ಮಾಡಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯ ಪಾಪಾಸು, ಮೆಟ್ಟಿನ ಜೋಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಪೇಟೆಯವರು ಹುಚ್ಚರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಂದಲೂ ಜನರು ಪಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಹೊಲಿದಷ್ಟು ಚಲೋರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೂಟೀಸುಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಯಲು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇದೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ. ದೇವರೇ ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕರೆಯಿಸಿದನು. ಅವನಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಇನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ದಿನಗಳು ಬರಬೇಕು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಅ . . ಹಿಂ . . ತ . . ಕ! ಎಂತಹ ಅಪೂರ್ವದ ಹೆಸರು! ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಆ ಹೆಸರಿರುವುದನ್ನು ನಾನೀವರೆಗೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಂಪ—ನಾನೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ತನ್ನ ಹೆಸರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—ಅವನು ತನ್ನ ಹೆಸರೇನೋ ಹೇಳಿರುವನು. ಆದರೆ ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವನು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವನು ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಆಶ್ಚರ್ಯ . . . . ಅವನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರುವನು ಈಗ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟರಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ ಬೂಟೀಸಿನ ಜೋಡನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—ಅವನು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳ ಖಾಲಿಯಿರುವುದಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವನು. ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬೇಸರವೆಂಬುದೇ ಅವನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾತು ಗಳು ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ! ತನಗೆ ಆಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡು ವನು. ನಮ್ಮ ಭಾಗುವಿನ ಹತ್ತಿರ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತಾಡು ವನು; ಆಟವಾಡುವನು, ಹಾಸ್ಯಮಾಡುವನು, ನಗಾಡುವನು. ಆದರೆ ನಾವು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ತಟಸ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅವನು ನಗಾಡಿದ್ದು ಈ ಇಡೀ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಲ ಮಾತ್ರ. ನೆನ ಪುಂಟೇ—ಅವನು ಬಂದ ದಿನ, ಆ ರಾತ್ರೆ. ಅನಂತರ ಅವನು ಈ ತನಕ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ನಗಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ವಿಚಿತ್ರದ ಮನುಷ್ಯ . . . . ನನಗೆ ಇದರ ಅಂತ್ಯವೇನಾಗಬಹುದೆಂದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ನಾವು ಅವನನ್ನು ಫಕ್ಕನೆ ಕಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕುಂಟೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಂಪ—ಆ ದಿನವು ಆದಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಲೆಂದೇ ನನ್ನ ಕೋರಿಕೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು.

(ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ಅಹಿಂತಕನು ಒಳಗೆ ಬರುವನು. ಬಂದವನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವನು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷದ ವರೆಗೆ ಅವನೂ ತ್ಯಾಂಪನೂ ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವರು. ನಾಗಮ್ಮ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾಗುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮೋಟರ್ ಕಾರ್ ಹೊರ್ನಿನ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸುವುದು. ನಾಗಮ್ಮ ಕೂದಲೇ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಳು.)

ನಾಗಮ್ಮ—ನೋಡಿದಿರಾ, ಒಂದು ಕಾರು ಇತ್ತಕಡೆ ಬರುತ್ತಿದೆ!

ತ್ಯಾಂಪ—(ಕೆಲಸದಿಂದ ತಲೆ ಎತ್ತದೆ) ಬರಲಿ, ನಮಗೇನು?

ನಾಗಮ್ಮ—ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ, ಚಲೋ ಮೋಟರ್ ಕಾರು! ಯಾರೋ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಿರಬೇಕು.

ತ್ಯಾಂಪ—(ಮೇಲಿನಂತೆಯೇ) ಇರಲಿ, ನಮಗೇನು?

ನಾಗಮ್ಮ—ಕಾರು ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತಿತು! . . . . ನಮ್ಮ ಅಂಗಳದ ಎದುರಿಗೇ ನಿಂತಿತು!

ತ್ಯಾಂಪ—(ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ) ದಾರಿ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇರಬಹುದು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಕಾರಿನ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆ! ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ದೊರೆ ಸಾನಿಯೊಬ್ಬಳಿದ್ದಾಳೆ. ದೊರೆಗಳೊಬ್ಬರೂ ಇರುವರು! . . . . ಕಾರಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಇಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತಿರುವರು!

(ತ್ಯಾಂಪನು ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನಿಲ್ಲುವನು. ಅಹಿಂತಕನು ಏನೂ ಗಣ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ, ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲೇ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವನು. ನಾಗಮ್ಮ ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸದ್ದಾಗುವುದು. ತ್ಯಾಂಪನು ಅವಸರದಿಂದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆಯುವನು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವ ೩೫—೪೦ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಒಬ್ಬ 'ಕಪ್ಪು ದೊರೆಯು' ಆಡಂಬರದಿಂದ ಒಳಗೆ ಬರುವನು.)

ದೊರೆ—ಇಲ್ಲಿ ಸಮಗಾರ ತ್ಯಾಂಪನೆಂದರೆ ಯಾರು? .... ನೀನೋ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಹೌದು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—(ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದ ಸೇವಕನೊಂದಿಗೆ) ಆ ಚರ್ಮವನ್ನು ಇತ್ತ ಕೊಡು. (ಸೇವಕನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವನು. ತ್ಯಾಂಪನಿಗೆ) ನೋಡಿದೆಯಾ ಈ ಚರ್ಮವನ್ನು?

ತ್ಯಾಂಪ—ಹೌದು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—ಹೇಗಿದೆ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಬಹಳ ನಾಜೂಕಾಗಿದೆ, ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—ಬಹಳ ನಾಜೂಕಾಗಿದೆ! (ತಿರಸ್ಕಾರದ ನಗುವಿನಿಂದ) ಆ—ಹಾ—ಹಾ! ಹಾ!—ನಾಜೂಕಿಲ್ಲದೆ ಏನು? ನಿನ್ನ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇ ಚರ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನೀನು.

ತ್ಯಾಂಪ—ಹೌದು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—ಸೀಮೆಯಿಂದ ಸ್ಪೆಶ್ಯಲಾಗಿ ತರಿಸಿದ ಚರ್ಮವಿದು. ಇಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡಿಗೆ ನನಗೆ ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ತಗಲಿದೆ.

ತ್ಯಾಂಪ—೨೫ ರೂಪಾಯಿ, ಬುದ್ಧಿ?

ದೊರೆ—ಹೌದು ೨೫ ರೂಪಾಯಿ.

ತ್ಯಾಂಪ—ಹಾಗಾದರೆ ಅಂತಹ ಚರ್ಮವನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಬುದ್ಧಿ?

ದೊರೆ—ನಿಜ, ಅದನ್ನೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಈ ಚರ್ಮದಿಂದ ನನಗೆ ಒಂದು ಜೋಡು ಬೂಟೀಸನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆಯಾ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಏನು ಬುದ್ಧಿ?

ದೊರೆ— ಮಾಡಿಕೊಡದೆ ಏನು! ಆದರೆ ಯಾರಿಗೋಸ್ಕರವೆಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೋ. ನನಗೋಸ್ಕರ ತಿಳಿಯಿತೇ, ನನಗೋಸ್ಕರ!

ತ್ಯಾಂಪ— ತಿಳಿಯಿತು, ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಚರ್ಮವೆಂದು ನೋಡು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬೂಟೀಸು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಶರ್ತಗಳಿಗೆ ನೀನು ಒಳಗಾಗಬೇಕು.

ತ್ಯಾಂಪ— ಯಾವ ಶರ್ತಗಳು ಬುದ್ಧಿ?

ದೊರೆ— ಅವುಗಳ ಆಕಾರವು ಬಹಳ ನಾಜೂಕಾಗಿರಬೇಕು.

ತ್ಯಾಂಪ— ಆದೀತು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗಾದರೂ ಆಕಾರವು ಕೆಡಬಾರದು.

ತ್ಯಾಂಪ— ಆದೀತು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಹೊಲಿಗೆಯು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಬಿಡಿಸಬಾರದು . . . .

ತ್ಯಾಂಪ— ಇಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಕಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿಯಾಗಬಾರದು!

ತ್ಯಾಂಪ— ತಿಳಿಯಿತು, ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಸಡಿಲೂ ಆಗಬಾರದು!

ತ್ಯಾಂಪ— ಇಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ— ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸುವೆನು. ತಿಳಿಯಿತೇ, ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ!

ತ್ಯಾಂಪ— ತಿಳಿಯಿತು ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದರಿಂದ ಬೂಟೀಸಿನ ಜೋಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಿನಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುವೆನು.

ತ್ಯಾಂಪ—೧೦ ರೂಪಾಯಿ!

ದೊರೆ—ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೋ? ೧೫ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವೆನು. ಮಾಡುವಿಯೋ ಹೇಳು.

ತ್ಯಾಂಪ—ಮಾಡುವೆನು, ಬುದ್ದಿ! ತಾವು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಮಾಡುವೆನು.

ದೊರೆ—ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಕಾಲಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆ.

(ನಾಗವ್ವ ಒಂದು ಹಳೇ ಸ್ಟೂಲನ್ನು ತಂದಿಡುವಳು. ಸೇವಕನು ಅದರ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ತನ್ನ ಕರವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಉಜ್ಜಿದ ಮೇಲೆ ದೊರೆಯು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವನು. ತ್ಯಾಂಪನು ಅವನ ಕಾಲಿಗಿದ್ದ ಬೂಟ್ಸನ್ನು ತೆಗೆದು, ಕಾಲಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವನು.)

ದೊರೆ—ಬೂಟೀಸು ಬಿಗಿಯಾಗ ಕೂಡದು!

ತ್ಯಾಂಪ—ಇಲ್ಲ ಬುದ್ದಿ.

ದೊರೆ—ಬಹಳ ಸಡಿಲೂ ಆಗಬಾರದು.

ತ್ಯಾಂಪ—ಆದೀತು, ಬುದ್ದಿ.

(ದೊರೆಯೊಬ್ಬನು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಇರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಭಾಗು ಅರಚುತ್ತಾ ನೆಗೆಯುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬರುವಳು. ಅವಳ ಈ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ದೊರೆಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದೀತೆಂದು ಹೆದರಿ ನಾಗವ್ವ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ದನಿಯಿಂದ—)

ನಾಗವ್ವ—ಶ್ ಭಾಗೂ!

(ಭಾಗು ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಕೂಡಲೇ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ತಾಯಿಯ ಸೆರಗಿನೊಳಗೆ ಮರೆಯಿಸುವಳು)

ದೊರೆ—(ಮಗುವನ್ನು ತೋರಿಸಿ) ಅದು ನಿನ್ನದೋ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಹೌದು, ಬುದ್ಧಿ.

ದೊರೆ—ನೋಡು, ನಿನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮಾಡು! ನಾನು ಹೇಳಿದುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಲಿ! ಚರ್ಮವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬೇಡ! ತಿಳಿಯಿತೋ? (ಇದೆಲ್ಲದರ ಕಡೆಗೆ ಏನೂ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದ ಅಹಿಂತಕನು ಅವನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದು) ಯಾರದು ಅಲ್ಲಿ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಅವನು ನನ್ನ ಜತೆ ಕೆಲಸಗಾರ, ಬುದ್ಧಿ. ಬೂಟೀ ಸನ್ನು ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲ ಅವನದೇ.

ದೊರೆ—ಬೂಟೀಸು ಹೊಲಿಯುವವನು ಅವನೋ? (ಜಂಭದಿಂದ ಅವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ) ಏ! ನನ್ನ ಬೂಟೀಸನ್ನು ಹೊಲಿಯುವಾಗ್ಗೆ ನೀನು ಅಜಾಗ್ರತೆ ಮಾಡಬೇಡ! ಒಂದು ವರ್ಷದ ವರೆಗಾದರೂ ನನ್ನ ಬೂಟೀಸಿನ ಆಕಾರವಾಗಲೀ, ಹೊಲಿಗೆಯಾಗಲೀ ಹೋಗಬಾರದು! ಜೋಕೆ! . . . . ಏನು, ತಿಳಿಯಿತೋ?

(ಅಹಿಂತಕನು ತನ್ನ ಆಸನದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಏಳುವನು. ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೆನ್ನು ಹಾಕಿ ದೊರೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆಯಿರುವ ಏನನ್ನೋ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾಗಮ್ಮ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಳು.)

ನಾಗಮ್ಮ—(ಸಣ್ಣ ದನಿಯಿಂದ, ತ್ಯಾಂಪನಿಗೆ) ನೋಡಿದಿರಾ ಅಲ್ಲಿ? ನೋಡಿ! ನಮ್ಮ ಅಹಿಂತಕನನ್ನು ನೋಡಿ! ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ಅವನು ಪುನಃ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!

ತ್ಯಾಂಪ—(ಅರ್ಧ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ) ದೇವರೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡ ಬೇಕು!

ನಾಗಮ್ಮ—(ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ) ನೆನಪಿದೆಯೇ? ಆ ರಾತ್ರಿ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ಹೇಗೆ ನಕ್ಕನೋ ಹಾಗೆಯೇ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ! ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ದೊರೆ—(ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಿಬಿಲಿಯಿಂದ) . . . . ಏ— ಏನು? . . . . ಯಾಕೆ ನಗುತ್ತೀಯೋ ಮಂಗ? ನಗುವುದಕ್ಕೇನಿದೆ? ನಿಲ್ಲಿಸು ನಿನ್ನ ನಗುವನ್ನು! ಇಲ್ಲವಾದರೆ . . . . (ಅವನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವನು. ಆದರೆ ಅಹಿಂತಕನು ಕದಲುವುದಿಲ್ಲ. ದೊರೆಯು ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಏನುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಸರಿಯುವನು. ಅಲ್ಲಿಂದ) ನೀನಿಲ್ಲಿ ಮಂಗನಂತೆ ನಿಲ್ಲುವ ಬದಲು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ನನ್ನ ಬೂಟೀಸನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ೧೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂತಾಗುವುದು. ಮೇಲೆ ನಿನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡುವೆನು. ಆದರೆ ಆ ಚರ್ಮವನ್ನು ನೀನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನನೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವೆನು ನೋಡು! . . . . (ತನ್ನ ಸೇವಕನಿಗೆ) ಬಾ, ಹೋಗುವ ನಾವು.

(ದೊರೆಯೂ ಅವನ ಸೇವಕರೂ ಹೋಗುವರು. ಅಹಿಂತಕನು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವನು. ತ್ಯಾಂಪನೂ, ನಾಗಮ್ಮನೂ ಗೊಂಬೆಗಳಂತೆ ತಟಸ್ಥರಾಗಿ ಅವನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವರು.)

ತ್ಯಾಂಪ—(ಫಕ್ಕನೆ ಚರ್ಮದ ನೆನಪಾದಂತಾಗಿ) ಬಹಳ ಚಲೋ ಚರ್ಮವಿದು. ದೊರೆಯು ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ತನಕ ಇಷ್ಟು ಚಲೋದಾಗಿ ಹದ ಮಾಡಿದ ಚರ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸಿಟ್ಟುಬರುವುದು ಸಹಜವೇ! ಇದನ್ನು ನೀನು ತುಂಡುಮಾಡಬೇಕು ಗೆಳೆಯಾ. ಆದರೆ ಜೋಕೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಅಜಾಗರೂಕತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಮಾರು ಹೋದೀತು. ದೊರೆ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೀಯಲ್ಲ? ಇಕೋ. (ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಆ ಚರ್ಮವನ್ನು ಅಹಿಂತಕನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುವನು.) ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲು. ಅವರ ಕಾಲಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. (ಅಳತೆಯನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ) ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿದೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನೀನೇ ಅದನ್ನು ತುಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ತುಂಡುಮಾಡು!

(ಅದರೆ ತ್ಯಾಂಪನು ಅಳತೆಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಹಿಂತಕನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಮಡಚಿ ಎರಡು ತುಂಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.)

ತ್ಯಾಂಪ—(ದುಃಖ ಮತ್ತು ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ) ಗೆಳೆಯಾ! ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ? (ಅಹಿಂತಕನು ಪುನಃ ಚರ್ಮವನ್ನು ತುಂಡುಮಾಡುವನು. ತ್ಯಾಂಪನು ಆವನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ ಆ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಇಸುಕೊಂಡು) ಇಲ್ಲ, ಹಾಳಾಯಿತು! ಚರ್ಮವೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಚರ್ಮವನ್ನು ನಾನಿನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಲಿ? . . . . ಹಾ ದೇವ! ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಜೈಲೇ ಗತಿ! . . . . ನಾಗೂ! ಭಾಗೂ! ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮಾರೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತು! ಆ ದೊರೆಯು ಸಿಟ್ಟಿನ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನ್ನೆಲ್ಲ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವನು. ಬಡವರಾದ ನಾವು ಅವನ ಸೇಡಿನ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು? . . . . ಗೆಳೆಯಾ! ಗೆಳೆಯಾ! ಇಂದಿನ ತನಕ ನೀನು ಯಾವ ತಪ್ಪನ್ನೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದೇ ನಾಯಿತು ನಿನಗೆ? (ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಚರ್ಮದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ) ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಚರ್ಮವೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇವುಗಳಿಂದ ಬೂಟೀಸು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಬರೇ ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದೋ ಏನೋ! ನಿಜ, ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು ಅಲ್ಲದೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಮತ್ತೇನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿಲ್ಲ . . . . (ದೊರೆಯ ಸೇವಕನು ತವಕದಿಂದ ಫಕ್ಕನೆ ಕೋಣೆಯನ್ನು ನುಗ್ಗುತ್ತಾನೆ.)

ಸೇವಕ—ಆ ಬೂಟೀಸಿಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು.

ತ್ಯಾಂಪ—(ಕನಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ) ಆ ಬೂಟೀಸಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು?

ಸೇವಕ—ಹೌದು! ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಅಗತ್ಯ ವಿಲ್ಲ.

ತ್ಯಾಂಪ—(ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ) ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ?

ಸೇವಕ—ಹೌದು! ಅವರು ಈಗ ತಾನೇ ತೀರಿ ಹೋದರು!

ತ್ಯಾಂಪ
ನಾಗಮ್ಮ } —ಏನು? . . . . !

ಸೇವಕ—ಅವರು ಈಗ ತಾನೇ ತೀರಿಹೋದರು. ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ತಮ್ಮ ದೊರೆಸಾನಿಯವರ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೊಂಡು ಪೇಟೆಗೆ ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡು ಅಂದರು. ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಧ ಮೈಲು ಡ್ರೈವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಫಕ್ಕನೆ ನಮ್ಮ ದೊರೆಸಾನಿಯವರು ಚೀರಿದರು. ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದರು. ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದೆನು. ಕೆಳಗಿಳಿದು ನೋಡುವಾಗ ದೊರೆಗಳು ಸೀಟಿನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರಾಣವು ಹೋಗಿತ್ತು. ಏನೋ ಹೃದ್ರೋಗದಿಂದಿರಬೇಕು . . . . ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ದೊರೆಸಾನಿಯವರು ಕಳುಹಿಸಿರುವರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ—ಆ ಚರ್ಮದಿಂದ ಬೂಟೀಸನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಅದರ ಬದಲು ಶವದ ಕಾಲಿಗೆ ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು.

ತ್ಯಾಂಪ—(ನಂಬಲಾರದವನಂತೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಏನು, ಶವದ ಕಾಲಿಗೆ ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೇ?

ಸೇವಕ—ಹೌದು, ದೊರೆಸಾನಿಯವರ ಆಜ್ಞೆ. ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸಿಗಾಗಿ ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಇಡಿ. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಮಸ್ಕಾರ. (ಹೋಗುವನು.)

ತ್ಯಾಂಪ—ಶವದ ಕಾಲಿಗೆ ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು! . . . .

(ತ್ಯಾಂಪನೂ ನಾಗಮ್ಮನೂ ಅಹಿಂತಕನನ್ನೇ ಎವೆ ಇಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವರು; ಅವನಾದರೋ ಆ ಚರ್ಮದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾತಿಲ್ಲದೆ ತ್ಯಾಂಪನ ಕೈಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡಲೇ ಅವುಗಳಿಂದ ಸ್ಲಿಪ್ಪರ್ಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವನು.

ನಟರಂಗದ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲು ಹರಿಯುವುದು.)

ದೃಶ್ಯ ೩.

[ನಟರಂಗದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವುದು. ಮೊದಲಿನದೇ ದೃಶ್ಯ. ಆದರೆ ಮೊದಲಿನಷ್ಟು ಬಡತನ ಈಗ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಣೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಒಲೆಯೂ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳೂ ಈಗ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಬೇರೊಂದು ಕೊಠಡಿಯಿದೆ. ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನೂ ಅಹಿಂತಕನೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವರು. ಭಾಗು ಬಣ್ಣದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಆಡುತ್ತಿರುವಳು. ನಾಗಮ್ಮ ಮನೆಗೆಲಸ ನಿಮಿತ್ತ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುವಳು.

ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬಂದಂತೆ ಸದ್ದಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನು ಒಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವನು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸದ್ದು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವುದು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನು—]

ತ್ಯಾಂಪ—ಯಾರಲ್ಲಿ? ಇಂದು ಇನ್ನು ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತೆಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಭಾಗೂ, ನೋಡಮ್ಮ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಯಾರೆಂದು.

(ಭಾಗು ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡುವಳು. ಯಾರೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂದವರು ಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋಗುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಗೆ ಬರುವಳು.)

ಭಾಗು—ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗುಸಮ್ಮಾ. ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿರುವರು. ಇಬ್ಬರೂ ಹುಡುಗಿಯರು. ಒಬ್ಬಳ ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಟು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

(ಅಹಿಂತಕನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಆಸನದಿಂದ ಫಕ್ಕನೆ ಎದ್ದು ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ತವಕದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಗುಸೊಬ್ಬಳು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗಿಯರಿರುವರು. ಒಬ್ಬಳ ಕಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಂಟು. ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಹಿಂತಕನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯ ವೇದನೆಯುಂಟಾಗುವುದು.)

ನಾಗಮ್ಮ—ಬನ್ನಿ ಅಮ್ಮಾ, ಒಳಗೆ ಬನ್ನಿ.

ತ್ಯಾಂಪ— ಏನು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು, ತಾಯಿಾ?

ಹೆಂಗುಸು— ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಪಾಸು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ತ್ಯಾಂಪ— ಯಾವ ತರದ್ದು, ತಾಯಿಾ?

ಹೆಂಗುಸು— ಯಾವ ತರದ್ದೇ ಆಗಲಿ, ಒಳ್ಳೇದಿದ್ದರಾಯಿತು. ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಚಂದವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಾಲನ್ನು ಕಚ್ಚಬಾರದು; ಬಿಗಿಯಾಗಕೂಡದು. ಅಷ್ಟೆ! ಆದೀತೇ?

ತ್ಯಾಂಪ— ಆದೀತು ತಾಯಿ. ಈ ನಮ್ಮ ಅಹಿಂತಕ, ನನ್ನ ಜತೆ ಕೆಲಸಗಾರ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಪಾಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿಪುಣನಿರುವನು.

(ಅಹಿಂತಕನು ಆ ಬಾಲಿಕೆಯರನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಲ್ಲುವನು. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವನ ಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಅವನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಯುವನು.)

ಹೆಂಗುಸು— ಹಾಗಾದರೆ ಅವರ ಕಾಲಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವಿಯೋ?

ತ್ಯಾಂಪ— ಆದೀತು ತಾಯಿ.

ಹೆಂಗುಸು— (ಕುಂಟ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ,) ಈ ಮಗುವಿನ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನೂ ಈಗ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ಎಡಕಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಪಾಸು, ಬಲಕಾಲಿಗೆ ಮೂರು ಪಾಪಾಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ಈ ಮಗುವಿಗೆ ಎರಡು ಜೋಡಿ ಬೇಕು. ಅವಳ ಕಾಲಿನ ಅಳತೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಕಾಲುಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿವೆ. ಇವರು ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳು.

ತ್ಯಾಂಪ— (ಕುಂಟ ಮಗುವಿನ ಕಾಲುಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಾ) ಹೇಗಾಯಿತು ತಾಯಿ, ಇದು? ಬಹಳ ಚಲೋ ಮಗು! ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಕಾಲು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೇ?

ಹೆಂಗುಸು—ಇಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟುವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ತಾಯಿ ಯಿಂದಲೇ ಈ ಮಗುವಿನ ಕಾಲು ಹೀಗಾಯಿತು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಈ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಂದಿರಲ್ಲವೇ?

ಹೆಂಗುಸು—ಅಲ್ಲ. ಅವರ ತಾಯಿಯೂ ಅಲ್ಲ; ಅವರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಳೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ನನಗೆ ತೀರಾ ಅಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವ ರನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ನಾನು.

ನಾಗಮ್ಮ—ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ? ಆದರೂ ಅವರ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಮತೆಯೇ?

ಹೆಂಗುಸು—ಅವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಇಬ್ಬ ರನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಸಾಕಿ ಸಲಹಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೂ ಒಂದು ಮಗು ವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸುಖವನ್ನು ದೇವರು ನನಗೆ ದಯಪಾಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಮಕ್ಕಳೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪದಕಗಳಾಗಿವೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—ಯಾರ ಮಕ್ಕಳಿವರು, ತಾಯಿ?

(ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಭಾಗು ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗುವಿನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬೆಳಿಸಿ ಕೊಂಡು ಅವಳೊಡನೆ ತನ್ನ ಬಣ್ಣದ ಆಟದ ಸಾಮಾನಿನೊಂದಿಗೆ ಆಡುವಳು. ಕುಂಟ ಮಗುವಿನ ಕಾಲುಗಳ ಅಳತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದಕೂಡಲೇ ಅವಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಆಡುವಳು.

ಸಂಜೆಯ ಸಮಯವು ಮೀರುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು. ನಟರಂಗದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿಯುವುದು. ಕೋಣೆಯ ಗೋಡೆಗೆ ತಗಲಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚಿಮಣಿ ದೀಪವು ಸುತ್ತಲೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಕಿರಿದಾದ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಬೀರುವುದು. ಅಹಿಂತಕನು ಕೋಣೆಯ ಅತಿ ಕತ್ತಲಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿದು ನಿಂತುದರಿಂದ ಅವನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ.)

ಹೆಂಗುಸು—ಈ ಬಡ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೇ ವಾರದೊಳಗೆ ತೀರಿಹೋದರು. ನಾನು ಅವರಿದ್ದ ಹಳ್ಳಿ

ಯಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಈ ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆಯು ಮರ ಕಡಿಯುವವನು. ತನ್ನ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಅದರಿಂದಲೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ದಿನ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮರವು ಅವನ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದು ಅವನನ್ನು ಜಜ್ಜಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅವನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅವನ ಗುಡಿಸಲಿನೊಳಗೆ ಒಯ್ಯುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅವನು ತೀರಿಹೋದನು. ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೋ ಆಗ್ಗೆ ತುಂಬಿದ ಗರ್ಭಿಣಿ. ಈ ಅನಾಹುತಗಳಾದ ಮೂರೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಮನೆಯೊಳಗೆ ಅವಳ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೇನೇ ಅವಳ ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯವು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿತ್ತು. ಅವಳು ಆಗಲೇ ಈ ಲೋಕವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಶರೀರವೆಲ್ಲ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಮರಣ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಈ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿರ ಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವಳ ಕಾಲೊಂದು ಕುಂಟು. . . . . ನೆರೆಕರೆ ಯವರು ಬಂದು ಅವಳ ಶವಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆಗ ತಾನೇ ಬೆಳಕು ಕಂಡ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಗತಿಯೇನು? ಅಲ್ಲಿ ಬಂದ ಹೆಂಗುಸರ ಪೈಕಿ ಮೊಲೆಯುಣಿಸುವವಳು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಆಗಿದ್ದೆ. ಅಂದಿ ನಿಂದ ಈ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ನನ್ನ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಮೊಲೆಯುಣಿಸ ತೊಡಗಿದೆನು. ಆದರೆ ದೇವರ ಲೀಲೆಯು ವಿಚಿತ್ರವಾದುದು. ಇವು ಗಳು ಬೆಳೆದುವು. ನನ್ನ ಮಗುವು ಎರಡು ವರ್ಷ ತುಂಬುತ್ತಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಯಿತು. ನನಗೂ ಆ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವುಗಳೇ ಈಗ ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು. ಇವುಗಳೇ ಈಗ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪದಕಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸದೆ ನಾನು ಹೇಗೆ ಇರಲಿ? . . . . (ಕೂತಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು, ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿ) ನಿನಗೂ ಒಬ್ಬ ಚಲೋ ಮಗಳಿರುವಳು. ನಾವಿ ಬ್ಬರೂ ಧನ್ಯರು! . . . . ಬನ್ನಿ ಮಕ್ಕಳೇ, ಹೋಗೋಣ, ಕತ್ತಲಾಯಿತು. (ಕುಂಟ ಮಗುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಳು.)

ನಾಗಮ್ಮ—ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ಈ ಊರಿನವರಲ್ಲ?

ಹೆಂಗುಸು—ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬೀಗರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ ಪಾಪಾಸು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೇ ಒಳ್ಳೇದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಅವರೇ . . . . ಅವು ಬೇಗ ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ತ್ಯಾಂಪ—ಹೌದು ತಾಯಿ. ನಾಳೆ, ತಪ್ಪಿದರೆ ನಾಡದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಂಗುಸು—ಆದೀತು. ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—(ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆದು) ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಲು. ತಮಗೆ ದಾರಿ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಗುಸು—ಮಾರ್ಗ ಮುಟ್ಟುವ ವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೋಂದರೆ ಅಷ್ಟೆ.

ನಾಗಮ್ಮ—(ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನಿಗೆ) ಇವರ ಸಂಗಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಗಿ.

(ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನು ಕುಂಟ ಮಗುವನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ನಾಗಮ್ಮ—ನಿಮ್ಮ ಪಾಪಾಸನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಮಕ್ಕಳೇ! ನಮ್ಮ ಭಾಗೂನ ಹತ್ತಿರ ಆಡಬಹುದು.

ಭಾಗು—ಅಮ್ಮಾ, ಅಪ್ಪನೊಂದಿಗೆ ನಾನೂ ಹೋಗಲೇ?

ನಾಗಮ್ಮ—ಹೂಂ . . . . ಆದರೆ ಕತ್ತಲು (ಹೋಗುವವರಿಗೆ) ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಲ್ಲಿ. ನಾನು ಬೆಳಕು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ.

(ನಾಗಮ್ಮ ದೀಪವನ್ನು ಗೋಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ದಾರಿಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ.)

ನಾಗಮ್ಮ—ಜೋಕೆ! ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿ! ಅಲ್ಲೊಂದು ಮುಳ್ಳಿನ ಬೇಲಿಯಿದೆ!

(ಅವಳೂ ದೀಪವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುವಳು. ಈಗ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಕತ್ತಲು.

ಆದರೆ ಅಹಿಂತಕನು ಕೂತುಕೊಂಡ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ದೈವಿಕ ಪ್ರಕಾಶವು ಹೊರಡುವುದು. ಈ ಪ್ರಕಾಶವು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮಿರುಗುಟ್ಟುವುದು. ಈ ದೈವಿಕ ಪ್ರಕಾಶದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂತಕನು ತೇಜೋಮಯನಾಗಿ ಕಾಣುವನು.

ನಾಗಮ್ಮ ದೀಪವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಬರುವಳು. ದೀಪವನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ತಗಲಿಸಿ ಅವಳು ತಿರುಗಿದಾಕ್ಷಣ, ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಹಿಂತಕನು ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳುವನು.)

ನಾಗಮ್ಮ—(ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕಂಪಿಸುವ ಸ್ವರದಿಂದಲೂ, ಗಂಡನನ್ನು ಕೂಗುವಳು.) ಓ ಇವರೇ! ಬನ್ನಿ! ಬೇಗ ಬನ್ನಿ! ಬೇಗ ಒಂದು ಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಬನ್ನಿ!

(ತ್ಯಾಂಪನೂ ಭಾಗುವೂ ಅವಸರದಿಂದ ಓಡಿಬರುವರು.)

ತ್ಯಾಂಪ— ಏನು ನಾಗೂ?

ಭಾಗು— ಏನಮ್ಮಾ?

ತ್ಯಾಂಪ—(ಅಹಿಂತಕನನ್ನು ನೋಡಿ, ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ) ದೇವರೇ ನಮ್ಮನ್ನೀಗ ಕಾಪಾಡಬೇಕು!

ನಾಗಮ್ಮ—ನೋಡಿದಿರಾ? . . . . ನಮ್ಮ ಅಹಿಂತಕನು ನಗುತ್ತಾನೆ! . . . ಪುನಃ ನಗುತ್ತಾನೆ! . . . ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ನಗುತ್ತಾನೆ! . . . ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, ನನಗೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ! (ಭೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವಳು.)

ತ್ಯಾಂಪ—(ಕಂಪಿಸುವ ಸ್ವರದಿಂದ) ಗೆಳೆಯಾ . . . . ಗೆಳೆಯಾ . . . . ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾಶವು ಎಲ್ಲಿಂದ? ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಹೀಗೇಕೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ? . . . .

ಅಹಿಂತಕ—ಗೆಳೆಯರೇ ಹೆದರಬೇಡಿ. ನಾನು ಈ ತನಕ ಒಂದು ಕಠಿಣವಾದ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಕ್ಷಣ ನಾನು ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಮುಖವು ಹೀಗೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ.

ತ್ಯಾಂಪ—ಶಾಪ . . . . ಶಾಪ? ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗೆಳೆಯಾ, ಈಗಲಾದರೂ ಹೇಳು . . . . ನೀನು ಯಾರು? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೆ? ಇಲ್ಲಿಗೇತಕ್ಕೆ ಬಂದೆ? . . . . ನೀನು ಈ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ನಗುವುದೇಕೆ? ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಸಲ ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಗಾಡಿದ್ದೇಕೆ? . . . . ಗೆಳೆಯಾ, ಈಗಲಾದರೂ ಹೇಳು! . . . . ನನಗೆ ಒಂದೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ!

ಅಹಿಂತಕ—ಗೆಳೆಯರೇ, ನೀವು ಎಣಿಸಿದಂತೆ ನಾನು ಮಾನವನಲ್ಲ . . . .

ತ್ಯಾಂಪ }
ನಾಗಮ್ಮ } —ಮಾನವನಲ್ಲ . . . . ?

ಅಹಿಂತಕ—ಅಲ್ಲ . . . . ಗೆಳೆಯರೇ, ಹೆದರಬೇಡಿ. ನಾನೊಬ್ಬ ಯಮದೂತನು . . . .

ತ್ಯಾಂಪ }
ನಾಗಮ್ಮ } —(**ಆಶ್ಚರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೀತಿಯಿಂದ**) ಯಮದೂತನು?

ಅಹಿಂತಕ—ಅಹುದು, ಯಮದೂತರಲ್ಲೊಬ್ಬ . . . . (**ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ತ್ಯಾಂಪ, ನಾಗಮ್ಮ, ಭಾಗು—ಮೂವರೂ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಹಿಂತಕನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುವರು.**) . . . . ನಾನೊಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಶಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದೆನು. ಒಬ್ಬಳು ಹೆಂಗುಸಿನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದನು. ನಾನು ಅವಳಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದೆನು. ಅವಳು ಆಗ ತಾನೇ ಅವಳಿ ಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತಿದ್ದಳು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಅವಳು ಬಹಳವಾಗಿ ರೋದಿಸಹತ್ತಿದಳು. ತನ್ನ ಗಂಡನು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ತೀರಿಹೋಗಿರುವನೆಂದೂ, ಈಗ ತಾನೂ ಸತ್ತರೆ ಆ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕಿ ಸಲಹುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ, ಅಂತಹ ಎಳೇ ಕೂಸುಗಳು ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬದುಕ

ಲಾರವು ಎಂದೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೊರೆ ಇಟ್ಟಳು. ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಕರಗಿತು. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೇನೇ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಮರಳಿ, ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯಾದರೋ ಕೋಪಾವೇಷದಿಂದ 'ನೀನು ಈಗಲೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಹೆಂಗುಸಿನ ಆತ್ಮವನ್ನು ತರಬೇಕು; ಅದಲ್ಲದೆ ಈ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು: **ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಯಾವುದು? ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಯೆಪಾಲಿಸದ ಸಂಗತಿ ಯಾವುದು? ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಏತರಿಂದ?** ಈ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಿ ವಿಶ್ವಧರ್ಮದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವರೆಗೆ ನೀನು ಮೃತ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರು!' ಎಂದು ನನಗೆ ಶಾಪವಿತ್ತನು.

ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಆ ಹೆಂಗುಸಿನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕೊಂಡುಹೋದೆನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ತನ್ನ ದೊಂಡು ಮಗುವಿನ ಕಾಲ ಮೇಲೆ ಹೊರಳಾಡಿ ಅದನ್ನು ಜಜ್ಜಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ನಾನೊಂದು ಗುಡಿಯ ಬಳಿ ಅದೇ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡೆನು .... ಆ ಕ್ಷಣವೇ ನನಗೆ ಮಾನವ ಜನ್ಮದ ದುಃಖಮಯವಾದ ಪರಿಚಯವುಂಟಾಯಿತು. ನೋವಿನಿಂದ ನರಳಿದೆನು. ಜಡಿಮಳೆಯಿಂದ ಕಂಗಾಲಾದೆನು. ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದೆನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷೀಣನಾಗಿ, ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡೆನು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ (ತ್ಯಾಂಪನಿಗೆ) ನೀನು ಆ ದಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದೆ. (ತ್ಯಾಂಪನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳುವನು.) ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಾದಂದಿನಿಂದ ಬೇರೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿದುದು ಅದೇ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ. ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ನಿನ್ನ ಮುಖವು ಮುದುರಿತು. ನೀನು ಆಗ ಜೀವಿಸಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಸಣದ ವಾತಾವರಣವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂದು

ನಿನ್ನ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋದೆ. **(ಶ್ಯಾಂಪನು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆಬಗ್ಗಿಸು ವನು.)** ನಾನು ನಿರಾಶೆಪಟ್ಟೆನು. ಫಕ್ಕನೆ ನೀನು ಪುನಃ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಆಗ ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಮೋರೆಯು ಬದಲು ಪ್ರಸನ್ನತೆಯು ಮೂಡಿತ್ತು. ಮನಣದ ವಾತಾವರಣವು ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ದೇವತ್ವವೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಗೊಂಡಿತ್ತು. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ತಂದೆ. . . . ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ **(ನಾಗಮ್ಮನನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ) ಈ** ಹೆಂಗುಸನ್ನು ಕಂಡೆನು. **(ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕೂತಿದ್ದ ನಾಗಮ್ಮ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ಶಿರವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಸುವಳು.)** ಅವಳಾದರೋ ಬಹಳ ಕಠೋರ ವಾಗಿದ್ದಳು. ಮೃತ್ಯುವಿನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಅವಳಾಗಿದ್ದಳು. ತೀರ ನಿರ್ಗತಿಕನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅವಳು ಛಳಿಮಳೆಯಲ್ಲೇ ತಳ್ಳಲು ನೋಡಿದಳು. **(ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾಗಮ್ಮನ ಬಾಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ಅಳುಧ್ವನಿಯು ಹೊರಡುವುದು)** ಆದರೆ ಫಕ್ಕನೆ ಅವಳ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಬದಲಾಯಿತು. ಅವಳನ್ನು ಪುನಃ ನೋಡಿದೆನು. ಆಗ ಅವಳು ಪ್ರೇಮದ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದಳು. ಅವಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಗ ದೇವತ್ವವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ನನಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ್ದ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನೆನ ಪಿಗೆ ಬಂತು: **ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಯಾವುದು?** ಎಂದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಉತ್ತರವೂ ದೊರಕಿತು. ಮನುಷ್ಯ ನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ದೇವತ್ವವೇ! ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಕ್ಷಣ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿ ನಕ್ಕೆನು.

ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಕಾಲಿಗೆ ಜೋಡು ಮಾಡಿಸುವುದ ಕ್ಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಗೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂದಿದ್ದನಷ್ಟೆ? ಅವನ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಯಮಲೋಕದ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಸಾವು ದೂರವಿಲ್ಲೆಂದು ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿದೆನು. ಆದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೋ ಅದರ ಪರಿವೆಯಿದ್ದಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಾವು ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಇದ್ದರೂ ತಾನು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷ ಬದುಕುವೆನೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದನು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು

ಕೊಟ್ಟ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯು ನೆನಪಾಯಿತು: **ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ದಯೆಪಾಲಿಸದ ಸಂಗತಿಯಾವುದು?** ಎಂದು. ತನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆವಶ್ಯಕವಾದುದು ಏನು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ! ಈ ಉತ್ತರವು ಹೊಳೆಯುತ್ತಲೇ ನಾನು ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಕ್ಕೆನು.

ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರ್ಷ ಸಂದಿತು. ಈ ಹೊತ್ತು ತಾನೇ ಒಬ್ಬಳು ಹೆಂಗುಸು ಇಬ್ಬರು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಳು! ಅವರ್ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೊಡನೆಯೇ ನನಗೆ ನನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನೀಗ ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ ನಕ್ಕೆನು . . . . (**ಜಯೋತ್ಸಾಹದ ಸ್ವರದಿಂದ**) ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು, ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಏತರಿಂದ ಎಂದು! ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಅವನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಆರೈಕೆಯ ಮೇಲಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮದ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದು! ನಾನು ಮನುಷ್ಯನಿದ್ದಾಗ ಬದುಕಿದ್ದುದು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಸಿಮ್ಸಾ ವರ ಪ್ರೇಮದ ದೆಸೆಯಿಂದ! ಆ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳೀರ್ವರೂ ಬದುಕಿದ್ದುದು ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಿಂದಲ್ಲ—ಒಬ್ಬ ಅಪರಿಚಿತ ಹೆಂಗುಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವೊಡೆದುದರಿಂದ! . . . . ತನ್ನ ಬಾಳ್ವೆಯು ತನ್ನ ಸಾಧನ ಯತ್ನಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊಂದಿ ಕೊಂಡುಂಟೆಂದು ಮನುಷ್ಯನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಅಜ್ಞಾನ! ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಪ್ರೇಮದ ಮೇಲೆಯೇ ಹೊಂದಿಕೊಂಡುಂಟು! (**ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ—ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ**) ಇದೇ ನಾನಿಂದು ಕಂಡ ಮೂರನೆಯ ಸತ್ಯವು—**ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಳ್ವೆಯು ಏತರಿಂದ?**—ಪ್ರೇಮದಿಂದ! ಪ್ರೇಮದಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ಜೀವಿಸಿರುವನು! ಪ್ರೇಮವೇ ವಿಶ್ವಧರ್ಮವು!

(**ಥಕ್ಕನೆ ಕತ್ತಲಾಗುವುದು . . . . ಕ್ರಮೇಣ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿದ್ದ ದೀಪದ ಕಿರಿಯ ಬೆಳಕು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುವುದು. ಈ ಕಿರಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಂಪ, ನಾಗಮ್ಮ, ಭಾಗು—ಮೂವರೂ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅಪರಿಚಿತನು ಮಾತ್ರ ಅಂತರ್ಧಾನನಾಗಿರುವನು.**)

SARASWATHI PRINTING WORKS, LTD., MANGALORE.